

Pan
Janusz Szerffel
Przewodniczący Rady Gminy w Dobroniu

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W DOBRONIU
ZA 2023 ROK

Maj 2024 r.

I. Wstęp

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji z środowiskiem.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroniu jest jednostką organizacyjną Gminy powołaną do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej. Cele i zadania Ośrodka to dążenie do poprawy jakości życia mieszkańców Gminy i osób przebywających na jej terenie oraz zapewnienie warunków prawidłowego rozwoju i funkcjonowania rodziny, wspierania właściwego rozwoju dzieci i młodzieży, dążenie do zapewnienia optymalnych warunków życia osobom starszym oraz osobom z niepełnosprawnościami, a także podejmowanie działań zapobiegających patologiom i wykluczeniu społecznemu różnych grup mieszkańców. Podstawowym aktem prawnym na podstawie, którego funkcjonuje Ośrodek jest ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o Pomocy Społecznej. Ponadto aktami prawnymi, które służą realizacji zadań Ośrodka są:

- 1) Ustawa z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- 2) Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego,
- 3) Ustawa z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- 4) Ustawa z dnia 21 września 2008 r. o pracownikach samorządowych,
- 5) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- 6) Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
- 7) Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- 8) Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- 9) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,

- 10) Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacaniu zasiłków dla opiekunów,
- 11) Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- 12) Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- 13) Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- 14) Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
- 15) Ustawa z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
- 16) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- 17) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
- 18) Uchwała Rady Ministrów nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. wprowadzająca Program "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023
- 19) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej,
- 20) Ustawa z 10 kwietnia 1997r. Prawo energetyczne,
- 22) Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. O pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
- 23) Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem",
- 24) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)
- 25) Ustawa o ochronie danych osobowych z dnia 10 maja 2018 r.
- 26) Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe,
- 27) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 28) Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
- 29) Ustawa z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu,

30) Ustawa z dnia 05 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym.

Do głównych zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobroniu należy prowadzenie całokształtu spraw w zakresie pomocy społecznej, a w szczególności polegających na:

- tworzeniu warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej, w tym rozbudowa niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej;
- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawami świadczeń;
- pracy socjalnej rozumianej, jako działalności zawodowej skierowanej na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzenie warunków do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin;
- rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb;
- pobudzanie aktywności społecznej w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin.

Przy realizacji zadań Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroniu współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy w Pabianicach, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rodzinnym, Komisariatem Policji, placówkami oświatowymi, służbą zdrowia, stowarzyszeniami oraz fundacjami.

II. Struktura zatrudnienia

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dobroniu według stanu na dzień 31.12.2023 r. zatrudnionych było 7 pracowników w pełnym wymiarze czasu pracy w ramach umowy o pracę i 1 pracownik na 0,75 etatu .

STRUKTURA ZATRUDNIENIA		Liczba osób	Liczba etatów (osoby zatrudnione na umowę o pracę)
OGÓŁEM		22	7,75 etatów (14 umów zleceń)
Z tego:	Kierownik GOPS	1	1
	Główna Księgowa	1	1
	Starszy specjalista pracy socjalnej	1	1
	Specjalista pracy socjalnej	2	2
	Asystent rodziny	1	3/4
	Stanowiska urzędnicze: Inspektor ds. świadczeń rodzinnych	1	1
	Stanowisko urzędnicze: Inspektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	1	1
	Informatyk, inspektor danych osobowych i bhp	2	2 umowy zlecenia
	Opiekunki środowiskowe	12	12 umowy zlecenia

III. Budżet Ośrodka

W 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroniu na realizację zadań wydatkował kwotę: **5 340 345,13 zł.**

w tym:

- na zadania własne gminy – 1 766 011,80 zł
- na zadania zlecone – 3 574 333,33 zł
- w tym na zadania własne dotowane ze środków rządowych – 327 876,55 zł
- Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 – 572 552,05 zł
- Fundusz Pomocy Ukrainie – 207 914,22 zł.

W ramach dotacji z budżetu państwa na realizację zadań własnych Ośrodek wydatkował następujące środki:

- na dofinansowanie programu „Posiłek w szkole i w domu” – 34 380,00 zł (budżet Wojewody 20 628, 00 zł)

- na dofinansowanie do wypłaty zasiłków okresowych – 9 298,93 zł
- na realizację składek na ubezpieczenie zdrowotne podopiecznych – 12 652,60 zł
- na dofinansowanie do zasiłków stałych – 161 672,94 zł
- wspieranie rodziny – 0,00 zł
- utrzymanie ośrodka - 123 624,08 zł

w tym:

- wynagrodzenia osobowe pracowników – 105 788,08 zł,
- składki na ubezpieczenie społeczne – 15 800,00 zł
- składki na fundusz pracy- 2 036,00 zł
- na realizację resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2023 „Asystent rodziny” wydatkowano 23 618,85 zł - środki własne z budżetu gminy.

IV. Świadczenia z pomocy społecznej

Na koniec 2023 roku z różnych form pomocy społecznej na podstawie ustawy o pomocy społecznej skorzystało 101 rodzin w tym 39 rodzin wyłącznie z pracy socjalnej, której celem jest umożliwienie, wspieranie lub wywołanie zmiany sposobu funkcjonowania osoby i rodziny oraz jej otoczenia, a także wzmacnianie potencjału osób i rodzin do przewyższania trudnych sytuacji życiowych. Należy zaznaczyć, że praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód.

W 2023 jak w roku poprzednim obowiązywały następujące kryteria dochodowe w pomocy społecznej :

- dla osoby samotnie gospodarującej – maksymalnie 776,00 zł,
- dla osoby w rodzinie – maksymalnie 600,00 zł,
- dochód z 1 ha przeliczeniowego z gospodarstwa rolnego – 345,00 zł.

Rodzina bądź osoba chcąc skorzystać z pomocy społecznej poza spełnieniem kryterium dochodowego musi spełnić też wymóg dotyczący wystąpienia co najmniej jeden z następujących powodów trudnej sytuacji bytowej : sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, brak umiejętności w przystosowaniu się do życia młodzieży opuszczającej placówki

opiekuńczo- wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizm lub narkomania, zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa lub ekologiczna. Ośrodek powinien w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem, jak również zapobiegać powstawaniu nowych problemów społecznych, rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dobroniu można uzyskać pomoc w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych.

Powód przyznania pomocy społecznej w 2023 roku

Powód trudnej sytuacji materialnej	Sytuacji	2023 rok	
		Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo		38	50
Sieroctwo		2	5
Bezdomność		2	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym wielodzietności		0	0
Bezrobocie		11	15
Niepełnosprawność		37	51
Długotrwała choroba		10	11
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego		43	64
W tym	rodziny niepełne	5	12
	rodziny wielodzietne	1	5
Alkoholizm		4	4
Narkomania		0	0
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi		0	0

Przemoc domowa	1	3
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	2
Zdarzenia losowe	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0

Źródło: sprawozdanie MRP i PS za 2023 r.

Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2023 r.

typy rodzin		liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
rodziny ogółem		101	192
Liczba osób w rodzinie	1	53	53
	2	22	44
	3	13	39
	4	9	36
	5	4	20
	6 i więcej	0	0
w tym: rodziny z dziećmi ogółem		21	73
Liczba osób w rodzinie	1	8	22
	2	11	41
	3	2	10
	4	0	0
	5	0	0
	6	0	0
	7 i więcej	0	0
rodziny niepełne ogółem		6	15
	1	3	6
	2	3	9
	3	0	0
	4 i więcej	0	0
rodziny emerytów i rencistów ogółem		35	62
	1	16	16

Liczba	2	13	26
osób w	3	5	15
rodzinie	4 i więcej	1	5

Źródło: sprawozdanie MRP i PS za 2023 r.

V. Zadania z zakresu pomocy społecznej

1. Udzielanie schronienia oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej gmina ma obowiązek zapewnić schronienie osobom tego pozbawionym. W roku 2023 udzielono schronienia dla 1 osoby na kwotę 4 440 zł.

2. Zapewnienie posiłku oraz dożywianie dzieci.

Wieloletni rządowy program **"Posilek w szkole i w domu" na lata 2019-2023** wspiera finansowo gminy w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym. Jest skierowany zarówno do dzieci, uczniów, jak i do osób starszych. Zapewnia wsparcie finansowe w udzielaniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Pomoc trafia do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych spełniających warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz o dochodach nieprzekraczających 200 % kryterium dochodowego. Program jest realizowany zgodnie z corocznymi porozumieniami z Wojewodą Łódzkim. Na realizację programu w 2023 roku wydatkowano kwotę **34 380,00 zł**, z tego środki własne wynosiły – **13 752,00 zł**, dotacja z budżetu państwa – **20 628,00 zł**.

Łączne Programem objęto **44 osoby** (w tym 11. dzieci skorzystało z posiłku w szkole).

3. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych.

Zasiłek stały jest świadczeniem przysługującym osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, spełniającym kryterium dochodowe.

Świadczenie to jest zadaniem własnym gminy na które dotacja pochodzi z budżetu państwa.

Wypłacono zasiłki stałe **25 osobom** na kwotę **161 672, 94 zł**.

4. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych.

Zasiłek okresowy jest adresowany do osób i rodzin bez dochodu lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium oraz zasobach w pełni nie wystarczających na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, zwłaszcza ze względu na niepełnosprawność, długotrwałą chorobę, bezrobocie oraz brak możliwości nabycia świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. W 2023 roku Ośrodek przyznał decyzją zasiłek okresowy 9 osobom na łączną kwotę **9 298,93 zł** (całość wydatku z budżetu państwa).

5. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych.

Zasiłek celowy to świadczenie skierowane do zaspokojenia niezbędnej potrzeby życiowej, przyznawany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów leczenia i leków, opału, żywności, przedmiotów użytku domowego, niezbędnych drobnych remontów i napraw w mieszkaniu. Zasiłki celowe przyznano dla **22** rodzin na kwotę **13 150,00 zł**.

Zdarzenie losowe - Zasiłek celowy może być przyznany również osobie albo rodzinie, która poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego. Zasiłek celowy, o którym mowa, może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi. W roku 2023 roku z powyższej formy pomocy nie korzystała żadna osoba.

Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z klęską- W roku 2023 roku z powyższej formy pomocy nie korzystała żadna osoba.

6. Wypłata wynagrodzenia dla opiekuna prawnego należnego z tytułu sprawowania opieki przyznanej przez sąd

Dla 7 opiekunów prawnych wypłacono wynagrodzenia w łącznej kwocie **35 229,80 zł**, koszty obsługi wyniosły **525,55 zł** (całość wydatku pokryta z dotacji budżetu państwa).

7. Praca socjalna

Jednym z podstawowych zadań Ośrodka jest praca socjalna rozumiana jako „*działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi*”. Wszelkie czynności w tym zakresie wykonywane są przez pracownika socjalnego. To pracownik socjalny rozpoznaje środowisko lokalne, dokonuje jego diagnozy w celu zaplanowania pomocy i realizacji wyznaczonych ustawą o pomocy społecznej zadań. W 2023 r. 101 rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka objętych było pracą socjalną w tym 39 rodzin wyłącznie pracą socjalną.

Praca ta polega na :

- pomocy osobom poprzez ukierunkowanie do odpowiednich instytucji,
- umówieniu rodzin ze specjalistami poradni psychologicznej,
- skierowaniu wniosków do sądu o objęcie rodziny nadzorem kuratorskim,
- ścisłej współpracy z kuratorami, częstych odwiedzinach w rodzinach,
- pomocy w redagowaniu pism procesowych m.in. : pozew o ustalenie ojcostwa i alimenty, pozew o rozwód, separację, pozew o rozdzielenie majątkową między małżonkami,
- pomocy w wypełnianiu różnego rodzaju wniosków i pism urzędowych m.in.: wnioski o zasiłek rodzinny, wnioski do funduszu alimentacyjnego, wnioski do komornika, redagowanie pism do ZUS, Urzędu Skarbowego itp.
- współpracy ze szkołami, pedagogiem szkolnym w zakresie uzyskania informacji o małoletnich dzieciach,
- udziale w spotkaniach z rodzicami na terenie szkół,
- stałej współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy odnośnie aktualnych ofert pracy i szkoleń, a także uzyskiwanie potwierdzeń pisemnych rejestracji osób,
- pomocy w skompletowaniu dokumentów niezbędnych do uzyskania renty z ZUS,
- kierowaniu osób o ustalenie stopnia niepełnosprawności do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności,
- stałej współpracy z placówkami służby zdrowia,
- udzielaniu poradnictwa klientom w samodzielnym rozwiązywaniu problemów i uczenie ich tego,
- uświadamianiu klientom skutków choroby alkoholowej,
- motywowaniu do podjęcia leczenia odwykowego,
- kierowaniu członków rodzin dotkniętych problemem alkoholowym do poradni leczenia uzależnień,
- informowaniu ofiar przemocy o przysługujących im prawach oraz formach pomocy,
- kierowaniu z urzędu wniosków o znęcaniu się nad rodziną do prokuratury, stałej współpracy z policją.,

W ramach aktywizacji społeczno- zawodowej zawarto z 6 osobami kontrakty socjalne, które stanowią pisemną umowę zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą

uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny.

8. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych.

Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania przysługują:

1. Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona.
2. Osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małzonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Pracownik socjalny, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia. Wysokość odpłatności za usługi uzależniona jest od sytuacji rodzinnej osoby oraz jej dochodu lub dochodu na osobę w rodzinie.

W 2023 roku usługami opiekuńczymi objęto **16 osób**. Zrealizowano 8294 godzin usług, na kwotę **190 323,65 zł brutto**, pochodne ZUS **20 817,72 zł**, odpłatność podopiecznych wyniosła **77 715,43 zł**.

9. Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu, koszty pobytu mieszkańców gminy

Dopłata do kosztów utrzymania dla 9 osób w domach pomocy społecznej (zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym), w tym jedna osoba ponosi całkowity koszt pobytu w DPS. Poniesione koszty odpłatności za pobyt mieszkańców z terenu Gminy Dobroń po stronie Gminy Dobroń wyniosły **398 419,07 zł.**, odpłatność rodziny **38 057 22 zł**. Podopieczni przebywali w domach pomocy społecznej w: Pabianicach, Wojszycach, Zduńskiej Woli, Kutnie, Sieradzu. Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny, do wysokości średniego kosztu utrzymania w danym roku. Mieszkaniec opłaca pobyt w domu w wysokości nie wyższej niż 70% swojego dochodu. Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy, z dochodów dziecka,
- małzonek, zstępni przed wstępnymi,
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej, przy czym osoby i gmina określone w pkt 2 i 3 nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli

mieszkaniec domu ponosi pełną odpłatność.

W przypadku niewywiązywania się osób, z obowiązku opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej, opłaty te zastępczo wnosi gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Gminie przysługuje prawo dochodzenia zwrotu poniesionych na ten cel wydatków.

10. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne za **19 osób** pobierających zasiłki stałe na kwotę **12 652,60 zł** (całość pokryła dotacja z budżetu państwa).

11. Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do zdań zleconych gminie należy wydawanie decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 5 postępowań administracyjnych w celu wydania decyzji uprawniających do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej przez okres 90 dni dla osób bez uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego.

12. Realizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej

Ustawa z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Ustawa wskazuje, że pracę z rodziną organizuje gmina lub podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania oraz że wyznaczonym podmiotem może być ośrodek. W naszej gminie zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej realizowane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroniu. Do zadań gminy należy współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej. W 2023 roku Gmina wspólnie z powiatem poniosła koszty pobytu dla **12** dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, rodzinnych domach dziecka i rodzinach zastępczych.

Innym zadaniem realizowanym w ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest zatrudnienie asystenta rodziny. W roku 2023 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dobroniu swoje zadania realizował w dalszym ciągu **1 asystent rodziny dla 9 rodzin**. Zadaniem asystenta jest opracowanie wraz z pracownikiem socjalnym i członkami rodzin planu pracy z rodziną, która opiera się na bezpośrednim kontakcie z klientami w miejscu ich zamieszkania. Asystent rodziny zatrudniony jest w ramach zadaniowego czasu

pracy, co pozwala na pracę z rodzinami w różnych godzinach, także poza godzinami pracy Ośrodka. Działania, które są podejmowane na rzecz wprowadzenia pozytywnych zmian w rodzinie są wielokierunkowe. Asystent udziela pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego. Pracuje z rodziną w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi. Ponadto pomaga w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych oraz motywuje członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych i poszukiwaniu, podejmowaniu oraz utrzymaniu pracy zawodowej. Dla każdej rodziny, po wcześniejszej ocenie sytuacji, został stworzony indywidualny plan pracy, który jest realizowany w oparciu o odpowiednio dobrane działania. Koszty związane z realizacją w/w ustawy wyglądały następująco:

- **Pieczna zastępcza** – 196 347,96 zł (opłata za pobyt 3 dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej oraz 9 dzieci w rodzinach zastępczych),
- **Asystent rodziny** – 23 618,85 zł i 0,00 zł z dotacji od Wojewody.

13. Utrzymanie ośrodka.

Utrzymanie ośrodka – 696 373,13 zł

w tym:

wynagrodzenia osobowe nie zaliczane do wynagrodzeń – 1 358,82 zł

wynagrodzenia osobowe pracowników – 472 529,39 zł

dotatkowe wynagrodzenie roczne – 35 930,66 zł

składki na ubezpieczenie społeczne – 82 617,19 zł

składki na fundusz pracy – 5 313,40 zł

wynagrodzenia bezosobowe – 19 100,00 zł

zakup materiałów i wyposażenia – 19 838,79 zł

zakup energii – 8 652,97 zł

zakup usług zdrowotnych – 544,00 zł

zakup usług pozostałych – 25 710,26 zł

opłata z tytułu usług telekomunikacyjnych – 2 886,89 zł

podróże służbowe i krajowe – 6 399,65 zł

różne opłaty i składki – 881,29 zł

odpis na ZFŚS – 11 486,22 zł

szkolenia pracowników – 3 123,60 zł.

VI. Gminny Zespół Interdyscyplinarny

W gminie Dobroń w 2011 roku rozpoczął działalność Gminny Zespół Interdyscyplinarny powołany Zarządzeniem Wójta Gminy Dobroń Nr VI/50/2011 z dnia 25.VII.2011 r. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny, tj. Sąd, Oświata, Służba Zdrowia, Policja. W 2023 roku prowadzonych było 13 procedur „Niebieskiej Karty”, w tym 4 z 2022 r. Zakończono 9 procedur, z tego 4 z 2022 roku.

W 2023 r. w ramach prowadzonych działań z pomocy skorzystało: 9 osób z porady psychologicznej, 3 osoby z porady pedagogicznej, 6 osób z porady prawnej, 1 osoba z porady medycznej, 3 osoby z porady socjalnej, 7 osób z poradnictwa zawodowego i rodzinnego.

W 2023 r. w ramach działań profilaktycznych prowadzone były w szkołach pogadanki, warsztaty profilaktyczne „Unplugged”, uczniowie uczestniczyli w spektaklach profilaktycznych. W szkołach odbywały się zajęcia edukacyjno-wychowawcze w zakresie zjawiska przemocy domowej, na bieżąco prowadzone były zajęcia z profilaktyki agresji i przemocy. Ponadto zrealizowano 2 programy edukacyjne/profilaktyczne dla dzieci, rodziców, nauczycieli dotyczące między innymi konstruktywnej komunikacji, modyfikacji zachowań. Organizowano też zajęcia treningu umiejętności społecznych oraz treningu zastępowania agresji. W szkolnym programie profilaktyczno-wychowawczym kształtowano prawidłową komunikację interpersonalną między uczniami, przeciwdziałano przemocy słownej, pracowano nad kulturą osobistą uczniów, kształtowano u uczniów prawidłową postawę wobec zagrożeń współczesnego świata, wypracowywano umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów, kultury dyskusji, mediacji oraz kształtowano pozytywne relacje z rodziną i najbliższym otoczeniem.

Główne cele Zespołu to:

1. Pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężeniu ich problemów związanych z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Efektywne podejmowanie działań pomocowych i interwencyjnych w momencie zaistniałego problemu.
3. Współdziałanie z innymi podmiotami przy rozwiązywaniu problemu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
4. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy

w środowisku lokalnym w sytuacji wystąpienia przemocy.

Zadaniem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobroniu jest zapewnienie obsługi organizacyjno-technicznej Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Na zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie wydatkowano kwotę – **239,75 zł** z budżetu gminy m.in. na zakup artykułów spożywczych na posiedzenia Zespołu i grup roboczych oraz na zakup materiałów biurowych.

VII. Klub Integracji Społecznej - poniesiono wydatki w wysokości 300,00 zł na szkolenie bhp i zakup wody mineralnej dla osób uczestniczących w pracach społecznie użytecznych. **Prace społecznie użyteczne** - były realizowane od stycznia 2023 r. przy współpracy i współfinansowaniu z Powiatowego Urzędu pracy w Pabianicach. Prace te, są formą aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i korzystających z pomocy społecznej. Uczestniczyły 3 osoby, wykonując prace porządkowe i pomocnicze w parku i na parkingach. Na wypłatę świadczeń pieniężnych z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych wykorzystano ogółem kwotę **9 943,00 zł**, z tego z budżetu gminy **3 977,20 zł**, pozostała kwota **5 965,80 zł** została wypłacona ze środków Powiatowego Urzędu Pracy w Pabianicach.

VIII. Świadczenia rodzinne i opiekuńcze

Charakterystyka systemu świadczeń rodzinnych

W gminie Dobroń realizacją świadczeń rodzinnych zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Świadczenia rodzinne są udzielane na okresy zasiłkowe, które trwają od 1 listopada jednego roku do 31 października roku następnego.

Ustawa o świadczeniach rodzinnych wprowadza następujące rodzaje świadczeń:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy,
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- 4) świadczenie rodzicielskie.

Świadczenia rodzinne

Zasiłek rodzinny to świadczenie mające na celu częściowe pokrycie kosztów wynikających z utrzymania dziecka. Otrzymuje się go do ukończenia przez dziecko 18. roku życia, ukończenia przez dziecko nauki w szkole (jednak nie dłużej niż do ukończenia 21. roku życia), lub do 24. roku życia dziecka, jeśli kontynuuje naukę w szkole lub na uczelni wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym bądź znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wysokość zasiłku wynosi miesięcznie:

- 95 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- 124 zł na dziecko w wieku powyżej 5 lat do ukończenia 18 roku życia,
- 135 zł na dziecko w wieku powyżej 18 lat do ukończenia 24 rok życia.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki:

- dodatek z tytułu urodzenia dziecka w wysokości 1 000,00 zł,
- dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w wysokości 400 zł,
- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka, który wynosi 193 zł, nie więcej jednak niż 386 zł na wszystkie dzieci,
- dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, do 5 roku życia dziecka wynosi 90 zł, zaś powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia 110 zł,
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, który wynosi 95 zł na trzecie i następne dzieci uprawnione do zasiłku,
- dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniami w miejscowości, w której znajduje się szkoła 113 zł, zaś na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła - 69 zł,
- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego w wysokości 100 zł.

Prawo do zasiłku przysługuje rodzicom lub opiekunom prawnym dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka (jeśli wystąpił do sądu z wnioskiem o przysposobieniu dziecka), osobie uczącej się (jeśli jest osobą pełnoletnią, niepozostającą pod opieką rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony), jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł. W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko

legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności kryterium dochodowe jest powiększone do kwoty 764,00 zł.

W przypadku, gdy dochód rodziny przekroczy wymagane kryterium dochodowe ustala się prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami zgodnie z art. 5 ust 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r., tzw. „złotówkę za złotówkę”. Dzięki systemowi „złotówka za złotówkę”, rodzice otrzymujący zasiłek rodzinny wraz z dodatkami po uzyskaniu przez członków rodziny dochodu powodującego przekroczenie ustawowego kryterium nie tracą prawa do świadczeń i mogą nadal je otrzymywać. Świadczenia wypłacane są wówczas w wysokości różnicy między przysługującą kwotą świadczeń, tzw. „łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami” a wysokością dochodu rodziny otrzymywanego ponad kryterium dochodowe. Wysokość świadczeń jest zatem pomniejszona o kwotę „przekroczenia kryterium dochodowego” pomnożoną przez liczbę osób w danej rodzinie.

Łączną kwotę zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami stanowi suma przysługujących danej rodzinie (lub osobie uczącej się) w danym okresie zasiłkowym:

- a) zasiłków rodzinnych podzielonych przez liczbę miesięcy, na które ustalane jest prawo do tych zasiłków;
- b) dodatków do zasiłku rodzinnego: z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, z tytułu samotnego wychowywania dziecka, z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej oraz z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, podzielonych przez liczbę miesięcy, na które ustalane jest prawo do tych dodatków;
- c) dodatków do zasiłku rodzinnego: z tytułu urodzenia dziecka, z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego oraz z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania podzielonych przez 12.

Jednakże, aby zasada „złotówka za złotówkę” mogła zostać zastosowana przez organ, kwota przekroczenia nie może być wyższa niż suma otrzymywanych świadczeń. Wyrównanie jest wypłacane, gdy jego wysokość jest wyższa lub równa 20 zł.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka tzw. "Becikowe"

Wysokość świadczenia wynosi 1 000 zł na jedno dziecko, jednorazowo. Przysługuje na każde dziecko (urodzone przy jednym porodzie lub adoptowane).

Przysługuje:

1. matce lub ojcu dziecka,
2. opiekunowi prawnemu dziecka,
3. opiekunowi faktycznemu dziecka, tzn. osobie faktycznie się nim opiekującej, jeżeli wystąpiła do sądu rodzinnego o adopcję tego dziecka.

Taki rodzaj zapomogi przysługuje jeżeli:

- dochód rodziny w poprzedzającym roku rozliczeniowym nie przekraczał 1922 zł miesięcznie netto w przeliczeniu na osobę,
- matka dziecka nie później niż od 10 tygodnia ciąży do dnia porodu pozostawała pod opieką medyczną.

Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie wynosi 1.000,00 zł miesięcznie i przysługuje osobom, które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Uprawnieni do pobierania tego świadczenia są więc między innymi osoby bezrobotne (niezależnie od tego, czy są zarejestrowane w urzędzie pracy), studenci oraz osoby pracujące na umowach cywilnoprawnych, czyli np. na umowę o dzieło lub umowa zlecenie. Aby objąć wsparciem jak największą grupę osób i zapewnić rodzicom jak największe wsparcie materialne w pierwszym okresie życia dziecka świadczenie rodzicielskie nie jest uzależnione od kryterium dochodowego. Świadczenie rodzicielskie nie podlega opodatkowaniu ani innym obciążeniom.

Świadczenia opiekuńcze i zasiłek dla opiekuna

Wśród świadczeń opiekuńczych wyróżniamy:

- zasiłek pielęgnacyjny,
- specjalny zasiłek opiekuńczy,
- świadczenie pielęgnacyjne

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,

- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia,
- osobie, która ukończyła 75 lat.

Wysokość zasiłku wynosi 215,84 zł miesięcznie.

Specjalny zasiłek opiekuńczy - świadczenie to przysługuje osobom, na których zgodnie z kodeksem rodzinnym i opiekuńczym ciąży obowiązek alimentacyjny oraz małżonkom, jeśli nie podejmują zatrudnienia lub rezygnują z zatrudnienia i podjęcia się pracy zarobkowej. Wysokość specjalnego zasiłku opiekuńczego wynosi 620 zł miesięcznie. Jest on przyznawany, jeśli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki, w przeliczeniu na osobę nie przekracza 764 zł netto.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje:

- matce lub ojcu,
- opiekunowi faktycznemu dziecka
- osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną,
- innym osobom, na których Kodeks rodzinny i opiekuńczy nakłada obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie przysługuje tylko, jeśli opiekunowie nie podejmują lub rezygnują z pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą z orzeczeniem o niepełnosprawności. W 2023 roku wysokość świadczenia pielęgnacyjnego wynosiła 2 458,00 zł miesięcznie.

Analiza wypłaconych świadczeń rodzinnych w 2023 r.

Rodzaj świadczenia	2023 rok		
	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Kwota
Zasiłki rodzinne z dodatkami	3497	149	394 836,38
Zasiłki pielęgnacyjne	2073	178	447 004,64

Świadczenie pielęgnacyjne	189	49	1 354 230,90
Specjalny zasiłek opiekuńczy	0	0	0
Składki społeczne	373	40	251 591,02
Składki zdrowotne	379	36	83 511,00
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka tzw. „Becikowe”	25	25	25 000,00
Świadczenie rodzicielskie	62	6	56 938,90
Kwota razem:			2 613 112,84 zł

Dane własne GOPS w Dobroniu

IX. Program „Za życiem”

Program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” wprowadzony został na podstawie *Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”*. Ustawa ma na celu wsparcie rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi, w przypadku ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia albo nieuleczalnej choroby zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym rozwoju dziecka lub czasie porodu. Jednym z elementów Programu „Za Życiem” jest jednorazowe świadczenie pieniężne z tytułu urodzenia dziecka w wysokości 4 000,00 zł. Świadczenie to przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. Aby otrzymać wsparcie, należy złożyć wniosek w ciągu 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Do wniosku należy dołączyć dwa zaświadczenia lekarskie: pierwsze - wystawione przez lekarza posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii - potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu i drugie - zaświadczenie lekarskie lub zaświadczenie wystawione przez położną, potwierdzające, że przyszła matka pozostawała pod opieką medyczną od co najmniej 10. tygodnia ciąży do porodu.

W 2023 roku przyznano **1 świadczenie** w kwocie **4 000,00 zł**.

W ramach Programu „Za Życiem” wsparcia socjalnego udziela asystent rodziny. Pomoc asystenta rodziny jest przyznawana na wniosek złożony w ośrodku pomocy społecznej. Przy rozpatrzeniu wniosku nie jest stosowana procedura wymagająca przeprowadzenia przez pracownika socjalnego wywiadu środowiskowego. Celem oddziaływań asystenta rodziny w ramach realizacji ustawy i programu „Za życiem” jest lepsze funkcjonowanie kobiet w ciąży, w szczególności ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz rodzin z niepełnosprawnym dzieckiem poprzez koordynację poradnictwa w zakresie pielęgnacji, opieki i wychowania dziecka z niepełnosprawnością oraz kwestii prawnych czy pomocy psychologicznej, rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej.

W 2023 r. nie było żadnego wniosku o asystenta rodziny w ramach w/w programu.

X. Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia 18 roku życia, albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub w szkole wyższej do ukończenia 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności bez względu na wiek. Świadczenia z funduszu przysługują, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900 zł., a od 10/2023 r. kwoty 1209 zł. Okres zasiłkowy trwa od 1 października do 30 września roku następnego. Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z odsetkami ustawowymi.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

Działania wobec dłużników alimentacyjnych przewidziane w ustawie z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów podejmuje organ właściwy dłużnika tj. wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego.

Działania wobec dłużników alimentacyjnych podejmowane są na wniosek organu właściwego wierzyciela tj. organu właściwego za względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej.

Postępowanie wobec dłużnika alimentacyjnego ma na celu poprawę skuteczności w egzekwowaniu zaległych alimentów.

W 2023 r. liczba dłużników alimentacyjnych posiadających zaległości wobec gminy Dobroń wyniosła ogółem 56, w tym: 8 mieszkających na terenie gminy Dobroń i 48 mieszkających poza gminą Dobroń, lub których adres zamieszkania bądź pobytu nie jest znany.

Ogółem w roku sprawozdawczym świadczenie z funduszu alimentacyjnego pobrało **16 osób** uprawnionych, co dało 174 świadczeń na łączną kwotę **65 389, 84 zł**.

Kwoty zwrócone przez dłużników w toku prowadzonych postępowań wyniosła ogółem: **111 287,55 zł** , z tego przekazane na dochody państwa: **85 822,58 zł**, przekazane na dochody własne gminy wierzyciela: **25 464,97 zł**.

Wydatki na obsługę świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego finansowane z budżetu państwa – 68 462,30 zł (w tym 2 000,00 koszty obsługi z 500+)

w tym:

- wynagrodzenia osobowe – 46 400,00 zł
- dodatkowe wynagrodzenie roczne – 5 694,45 zł
- składki na ubezpieczenie społeczne – 7 991,08 zł
- składki na fundusz pracy – 518,50 zł
- zakup materiałów i wyposażenia – 2 000,00 zł
- zakup usług pozostałych – 2 945,90 zł
- odpis na ZFŚS – 1 914,37 zł .
- szkolenia – 998,00 zł.

XI. Program "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej" - edycja 2023 oraz Program "Opieka wytnieniowa" - edycja 2023

W kwietniu 2023 roku gmina Dobroń w ramach środków z Funduszu Solidarnościowego przystąpiła do resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka wytnieniowa” oraz "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej". W ramach opieki wytnieniowej, usługi w pierwszej kolejności skierowane były do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobą niepełnosprawną, która stale przebywa w domu, tj. nie korzysta z ośrodka wsparcia lub placówek pobytu całodobowego, np. ośrodka szkolno-wychowawczego czy internatu. Z programu skorzystały 3 rodziny. Z kolei Program "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej" zapewnił dostępność do

usług asystencji osobistej, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania. Z tej formy pomocy skorzystała 1 osoba. Koszty programów wyglądały następująco:

- „Opieka wytchnieniowa”- **16 823, 25 zł.**
- „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”- **16 966, 33 zł.**

XII. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ)

Ośrodek w 2023 roku realizował **Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Podprogram 2021 (PO PŻ)**, w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Program ten polega na dostarczeniu osobom najuboższym w Polsce pomocy żywnościowej w formie paczek żywnościowych. Program realizowany był przy współpracy ze Stowarzyszeniem Wzajemnej Pomocy „SZANSA” w Pabianicach. W 2023 roku z paczek żywnościowych skorzystało **19 rodzin.**

XIII. Program „Czyste Powietrze”

W ramach Programu „Czyste powietrze” GOPS w Dobroniu w związku z przepisami ustawy „Prawo ochrony środowiska” realizował zadania z zakresu przyjmowania wniosków o wydanie zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego dla osób ubiegających się o dofinansowanie z programu „Czyste powietrze”. W 2023 roku wydano **168 zaświadczeń.**

XIV. Karta dużej rodziny

Zasady przyznawania członkom rodzin wielodzietnych Kart Dużej Rodziny określa ustawa z 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny. Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny to system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Przysługuje niezależnie od dochodu rodzinom z przynajmniej trójką dzieci:

- w wieku do ukończenia 18 roku życia
- w wieku do ukończenia 25 roku życia w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub w szkole wyższej,

- bez ograniczeń wiekowych, w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności,
- rodzicom, którzy mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci.

Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice, przez których rozumie się także rodziców zastępczych lub osoby prowadzące rodzinny dom dziecka, mogą korzystać z Karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia, lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby posiadające orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności otrzymują Kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności. Karta przyznawana jest dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej na czas umieszczenia w danej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka. Rodzic, który nabył uprawnienia wynikające z programu, nie traci tych uprawnień, chyba że sąd odebrał mu władzę rodzicielską lub ją ograniczył przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej. Małżonek rodzica traci uprawnienia wynikające z KDR, gdy uprawnienia utracił rodzic, lub małżeństwo z rodzicem zostało unieważnione lub rozwiązane przez rozwód. Dziecko, które nabyło uprawnienia wynikające z programu, zachowuje prawo do korzystania z programu mimo zmniejszenia się liczby dzieci wchodzących w skład rodziny wielodzietnej. Prawo do korzystania z programu przysługuje niezależnie od dochodu. Karta Dużej Rodziny przyznawana jest bezpłatnie i oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Zniżki oferują nie tylko instytucje publiczne, ale również przedsiębiorcy prywatni, którzy zawarli umowę z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego. Koszt realizacji programu przez Gminę jest finansowany ze środków budżetu państwa i wynosił w 2023 r. **340,00 zł**, wydano **76 rodzinom** Karty Dużej Rodziny. Karta Dużej Rodziny jest dostępna także w wersji elektronicznej. Dzięki temu rodziny wielodzietne mogą korzystać z KDR w formie aplikacji na urządzeniach mobilnych.

XV. Świadczenia wychowawcze 500+

Świadczenie „500+” było realizowane przez Ośrodek do 31 maja 2022 r. Aktualnie Program realizuje ZUS, a Ośrodek zajmuje się wyłącznie koordynacją świadczeń. Celem tej koordynacji jest przede wszystkim ustalanie należnej wysokości świadczeń, eliminowanie

przypadków ich pobierania w więcej niż jednym państwie jednocześnie oraz egzekwowanie świadczeń pobranych nienależnie. W 2023 roku koszt programu wyniósł **6 663, 68 zł**.

XVI. Dodatek węglowy

Dodatek węglowy został wprowadzony na mocy ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym. Jego celem było wsparcie dużej grupy gospodarstw domowych w Polsce, poprzez pokrycie części kosztów wynikających ze wzrostu cen na rynku energii, w tym kosztów opału. Z uwagi na dużą liczbę wniosków, zadanie to było realizowane również na początku 2023 roku. W roku 2023 wypłacono kwotę **453 000 zł** tytułem dodatku węglowego.

XVII. Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła (drewno kawałkowe, pellet/biomasa, olej opałowy, gaz LPG)

W dniu 20 września 2022 r. weszły w życie zapisy ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw. Dodatek dla gospodarstw domowych przysługiwał osobie w gospodarstwie domowym, w przypadku gdy głównym źródłem ciepła gospodarstwa domowego był:

1. kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane pelletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy,

2. kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG,

3. kocioł olejowy

- zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków do dnia 11 sierpnia 2022 r., albo po tym dniu - w przypadku głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o których mowa w art. 27g ust. 1 tej ustawy.

Przez gospodarstwo domowe rozumie się:

- osobę fizyczną samotnie zamieszkującą i gospodarującą (gospodarstwo domowe jednoosobowe),
- osobę fizyczną oraz osoby z nią spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie z nią zamieszkujące i gospodarujące (gospodarstwo domowe wieloosobowe).

Dodatek dla gospodarstw domowych wynosił:

- 3 000 zł - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe zasilany pelletem drzewnym albo innym rodzajem biomasy z wyłączeniem drewna kawałkowego,
- 2 000 zł - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł olejowy,
- 1 000 zł - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy, zasilane drewnem kawałkowym,
- 500 zł - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG.

Przyznanie dodatku nie wymagało przedłożenia zaświadczenia o wysokości dochodów.

Wnioski o wypłatę dodatku można było składać do 30 listopada 2022 r., lecz w związku z dużą liczbą wniosków zadanie to realizowane było również w roku 2023. W roku 2023 wypłacono kwotę **34 026,25 zł** tytułem dodatków dla gospodarstw domowych wykorzystujących do ogrzewania niektóre źródła ciepła tj. drewno kawałkowe, pellet/biomasę, olej opałowy lub gaz LPG.

XVIII. Dodatek elektryczny dla odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, które posiadają ogrzewanie elektryczne

Od 1 grudnia 2022 r. do 1 lutego 2023 r. przyjmowane były wnioski o dodatek elektryczny. Dodatek elektryczny to jednorazowe świadczenie, wypłacone na podobnych zasadach jak dodatek węglowy lub dodatek do innych źródeł ciepła, jak pellet, drewno, gaz LPG i olej opałowy. Dodatek mogły otrzymać gospodarstwa domowe, których główne źródło ogrzewania zasilane było energią elektryczną np. pompą ciepła.

Dodatek elektryczny dla gospodarstwa domowego wynosił 1 000 zł , a w przypadku gdy roczne zużycie energii elektrycznej w 2021 r. wyniosło więcej niż 5 MWh, dodatek elektryczny wynosił 1 500 zł.

Dodatek elektryczny przysługiwał jeden na jeden adres zamieszkania. Koniecznym warunkiem do złożenia wniosku o dodatek elektryczny było posiadanie wpisu lub zgłoszenie źródła ogrzewania do centralnej ewidencji emisyjności budynków (CEEB).

Właściciele domów, którzy korzystali z fotowoltaiki, nawet jeśli mieli pompę ciepła, nie otrzymali dodatku elektrycznego. Dla gospodarstw domowych, które korzystały z energii elektrycznej z mikroinstalacji fotowoltaicznej, dodatek elektryczny nie przysługiwał.

Dodatek elektryczny nie przysługiwał również w sytuacji gdy danemu gospodarstwu domowemu został przyznany dodatek węglowy lub dodatek do innych źródeł ciepła.

Do Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobroniu wpłynęły łącznie 63 wnioski (w 2022 r. było 27 wniosków, w 2023 r. były 36 wniosków). Wypłata dodatku elektrycznego nastąpiła w roku 2023 na łączną kwotę **71.000,00 zł**. Na wypłatę dodatku elektrycznego wraz z kosztami obsługi wykorzystano łącznie kwotę **72 420,00 zł**.

XIX. Refundacja podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe w roku 2023

Od 2023 roku w Ośrodku Pomocy Społecznej w Dobroniu przyjmowane są wnioski o refundację podatku VAT. Refundacja ta przysługuje odbiorcom paliw gazowych, którzy wykorzystują jako główne źródło ogrzewania urządzenia grzewcze zasilane paliwami gazowymi tj. gazem ziemnym. Świadczenie to polega na możliwości otrzymania zwrotu podatku VAT zapłaconego na podstawie otrzymanych faktur od sprzedawcy gazu ziemnego w całym roku 2023. Do wniosku należy dołączyć wyłącznie fakturę oraz dowód uiszczenia zapłaty. Warunkami otrzymania refundacji podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe jest posiadanie wpisu lub zgłoszenie źródła ogrzewania do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków oraz spełnienie kryterium dochodowego, które wynosi 2.100,00 zł miesięcznie w przypadku gospodarstw domowych jednoosobowych oraz 1.500,00 zł miesięcznie w przypadku gospodarstw domowych wieloosobowych. Do 31.07.2023 r. dochód obliczany był na podstawie dochodów uzyskanych w roku 2021, natomiast od 01.08.2023 r. dochód obliczany jest na podstawie dochodów uzyskanych w roku 2022.

W roku 2023 wypłacono 42 refundacje podatku VAT dla 12 gospodarstw domowych, w łącznej wysokości **7 644, 20 zł**. Wraz z kosztami obsługi, w roku 2023 wykorzystano na refundację podatku VAT kwotę **7 787, 10 zł**.

XX. Działania podejmowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej na rzecz obywateli Ukrainy

W 2023 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroniu, wypłacił:

- **jednorazowe świadczenia pieniężne w wysokości 300 zł na osobę**, przeznaczone na utrzymanie, czyli w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe - dla **28 osób** na kwotę **8 400,00 zł.**,
- Zasiłek stały dla **2 osób** na kwotę **774,46 zł.**,
- świadczenia rodzinne dla **4 rodzin w tym 14 osób w rodzinie** na kwotę **16 819,76 zł.**

Świadczenie pieniężne (40 zł) za zakwaterowanie i wyżywienie obywatela Ukrainy

Świadczenie przysługuje podmiotowi, w szczególności osobie fizycznej prowadzącej gospodarstwo domowe, który zapewni zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy. Świadczenie obejmuje dofinansowanie do zakwaterowania łącznie z wyżywieniem (nie są one rozdzielne). Świadczenie jest udzielane w kwocie maksymalnie 40 zł za osobę dziennie (zarówno osobę dorosłą, jak i dziecko). Świadczenie przysługuje od dnia faktycznego udzielenia zakwaterowania i wyżywienia, nie wcześniej niż od 24 lutego 2022 roku i nie dłużej niż 120 dni od zakwaterowania. W szczególnych przypadkach świadczenie jest wydłużone, dotyczy osób: niepełnosprawnych, starszych i z małoletnimi dziećmi. Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroniu w 2023 roku wypłacił w/w świadczenie na kwotę **181 920, 00 zł.** w związku z zakwaterowaniem i wyżywieniem 41 obywateli Ukrainy. Wszystkie świadczenia zostały opłacone z Funduszu Pomocy Ukrainie.

Poza tym Ośrodek w ramach pracy socjalnej udzielał obywatelom Ukrainy wsparcia i poradnictwa w zakresie rodzinnym, prawnym, mieszkaniowym. Udzielał pomocy w celu korzystania z usług medycznych. W ramach aktywizacji zawodowej kierował do lokalnych przedsiębiorców celem zatrudnienia.

XXI. Podsumowanie

Pomoc społeczna powinna stwarzać poczucie bezpieczeństwa socjalnego, pomagać w tworzeniu właściwych warunków życia i zaspokajania potrzeb społeczności lokalnej, wspierać rodzinę w pełnieniu jej funkcji. Realizacja celów musi opierać się na dobrze funkcjonującej bazie materialnej, instytucjonalnej oraz wykwalifikowanej kadrze służb społecznych. Działania pracowników pomocy społecznej to nie tylko udzielanie świadczeń pieniężnych, które w praktyce często są nieadekwatne z oceną sytuacji osoby potrzebującej pomocy, to także praca socjalna oraz działania zmierzające do wykorzystywania aktywizacyjnych instrumentów wsparcia. Rok 2023 i lata następne będą dla Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobroniu kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań oraz podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, by instytucja pomocy społecznej była skuteczna, efektywna i nowoczesna. Na podstawie przedstawionych danych i analizy sytuacji wyłaniają się zadania dotyczące zabezpieczenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej, szczególnie w odniesieniu do osób w podeszłym wieku, chorych i z niepełnosprawnościami oraz rodzin z problemami opiekuńczo- wychowawczymi poprzez:

1. Zwiększenie usług opiekuńczych dla osób starszych i z niepełnosprawnościami w miejscu ich zamieszkania,
2. Budowanie systemu wsparcia dla osób starszych poprzez propagowanie idei klubów seniorów oraz wolontariatu przy współpracy z organizacjami pozarządowymi,
3. Utrzymanie i rozwój instytucji Asystenta Osobistego Osób z Niepełnosprawnościami oraz opieki wytchnieniowej,
4. Zapewnienie ciągłości pracy asystenta rodziny w celu zwiększenia funkcji opiekuńczo- wychowawczej w rodzinach bezradnych,
5. Rozwijanie i upowszechnianie form aktywnej integracji społecznej i zawodowej oraz umożliwienie dostępu do nich osobom i rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym przy pomocy organizacji pozarządowych oraz lokalnych przedsiębiorców.

Analizując wydatki na poszczególne rodzaje świadczeń należy zwrócić szczególną uwagę na znaczny wzrost kosztów utrzymania osób przebywających w domach pomocy społecznej, które z roku na rok są coraz wyższe. Ponadto z analizy danych z lat poprzednich wynika również wzrost kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej. W związku z czym

funkcjonowanie instytucji asystenta osobistego osób z niepełnosprawnościami oraz asystenta rodzin jest jak najbardziej wskazane i pożądane.

W wyniku dokonujących się zmian społeczno- gospodarczych oraz zmian w przepisach prawnych, zmienia się również struktura klientów pomocy społecznej, ich oczekiwania i potrzeby, z których wynika, iż pomoc finansowa nadal jest ważna, nie może jednak stanowić jedynej formy wsparcia. Działania muszą być wielokierunkowe, zabezpieczające nie tylko sferę materialną, ale przede wszystkim mające działać aktywizująco na lokalną społeczność.

Pomoc społeczna nie jest w stanie wypełnić swoich zadań bez odpowiedniego wsparcia samorządu terytorialnego, instytucji publicznych (sądy, policja, służba zdrowia, oświata), organizacji pozarządowych itp. Tylko stała i systematyczna współpraca między tymi podmiotami pozwoli na skuteczne pomaganie i wdrażanie aktywnej polityki społecznej.

Sporządził:

Mariusz Kulikowski
Kierownik GOPS w Dobroniu

Dobroń, dnia 24 maja 2024 r.